

עמ"ת 23940/06/22 - מוחמד מצארוה נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עמ"ת 23940-06-22 מצארוה(עציר) נ' מדינת ישראל

בפני **כבוד השופטת הדס רוזנברג שיינרט**
עורר **מוחמד מצארוה (עציר)**
נגד
משיבה **מדינת ישראל**

החלטה

1. בפניי ערר על החלטות ביהמ"ש השלום בפתח תקווה (כב' השופט אביב שרון מיום 18.4.22 וכב' השופטת דורית סבן נוי מיום 19.5.22), אשר בסופן הורה ביהמ"ש קמא על מעצרו של העורר עד תום ההליכים נגדו.

2. כנגד העורר הוגש כתב אישום המייחס לו ריבוי עבירות של החזקת נשק, חלקי נשק ותחמושת. בהתאם לעובדות כתב האישום, העורר מתגורר עם בני משפחתו בביתם בעיר טייבה. בחדר השינה שלו נוהגים לישון, לעיתים, גם אחיו, בהם קטינים בני 11 ו-15. ביום 27.2.22 החזיק העורר בבית כלי נשק, אביזרי נשק ותחמושת כמפורט להלן:

במגירה בחדרו - רובה ציד, אקדח חצי אוטומטי מסוג יריחו, 2 מחסניות אקדח בצבע שחור, קופסה ובה 33 כדורי אקדח, 5 כדורי תחמושת מסוגים שונים.

מתחת לשולחן - 3 מחסניות אקדח בתוך תיק קטן (פאוך').

מתחת למיטתו - 40 כדורי תחמושת בקוטר 0.45 אינץ'.

בשקיות שונות, סמוך לחלון החדר - חלקי אקדח, תחמושת מסוגים שונים ומחסנית אקדח.

במחסן בחצר ביתו מוסלק מתחת לספה - תת מקלע מאולתר.

3. בהחלטת כב' השופט שרון מיום 18.4.22 נקבע קיומן של ראיות לכאורה לגבי שני כלי הנשק שהוחזקו על ידי העורר בחדרו, וכן לגבי התחמושת וחלקי הנשק שהוחזקו בחדר, בעוד שביחס לתת המקלע שהוחזק במחסן בחצר הבית נקבע כי קיימת חולשה ראייתית. העורר הופנה לשרות המבחן על מנת שיתקבל תסקיר בעניינו.

4. בהחלטת כב' השופטת סבן נוי מיום 19.5.22, פורטו עיקרי תסקיר שירות המבחן בעניינו של העורר. נרשם מחד גיסא, כי מדובר בעורר כבן 25, מאורס, שעבד כהנדסאי בניין ונעדר עבר פלילי. שירות המבחן התרשם כי העורר אינו

מאופיין בדפוסי התנהגות שליליים וכי מעצרו סייע בהצבת גבול חיצוני ברור. לצד זאת צוין, כי שירות המבחן התרשם שהעורר נמנע מלהתייחס לעבירה וכי לא ניתן לשלול מעורבות מצדו בתחום הנשק, שכן נמנע ממסירת מידע ענייני בנוגע לעבירה. נראה כי ההידרדרות במצבו של העורר מלמדת על קושי בהצבת גבולות ועל קיומן של עמדות מקלות בכל הקשור למעורבות בתחומי הנשק. עוד התייחס ביהמ"ש קמא לכך ששירות המבחן התרשם לחיוב מהמפקחים המוצעים למעט סבו של העורר.

חרף המלצת שרות המבחן לשקול בחיוב שחרורו של העורר למעצר בית בבית אחותו בעראבה, בא ביהמ"ש קמא לכלל מסקנה כי לא הוכחו לפניו הטעמים המיוחדים המצדיקים את שחרור העורר למעצר בית מלא או למעצר באיזוק. בנמקו את ההחלטה הפנה ביהמ"ש לכך שכמות הנשקים, התחמושת ואביזרי הנשק, כמו גם האופן בו הוחזקו בחדר השינה כשהם מוסלקים במקומות שונים, חלקם בשקיות ובתיקים, יש בהם כדי ללמד על כך שאין מדובר במעידה חד פעמית וכי העורר נטוע עמוק בעולם הנשק; לכך שגם שרות המבחן סבור כי לא ניתן לשלול סיכון להישנות מעורבות מצד העורר בתחום הנשק, וזאת בשים לב לכך שנמנע ממסירת מידע ענייני; לכך שהעורר נמנע מלמסור הסבר או מניע להחזקת הנשק והתחמושת; לכך שלא התרשם כי המפקחים המוצעים ישכילו לאיין את המסוכנות הנשקפת מן העורר.

5. בהודעת הערר ובטיעוני העורר בדיון נטען, כי שגה ביהמ"ש קמא בכך שהתעלם מהעובדה שהעבירה המיוחסת לעורר נובעת מ"חזקת המקום"; בכך שלא נתן משקל לזה שלא הוגש כתב אישום נגד אחי העורר ולא ברור מבחינה ראייתית מדוע מיוחסת החזקת הנשק לעורר לבדו; בכך שלא נתן משקל להיעדר עבר פלילי ולכך שהמסוכנות בתסקיר לא הוגדרה כגבוהה. לשיטת העורר, חלופת המעצר המוצעת, שהנה במרחק גיאוגרפי רב ממקום האירוע, והזמן שחלף, מספיקים על מנת לאיין את המסוכנות. בשולי הדברים צוין, כי שגה ביהמ"ש קמא בכך שלא נתן משקל לאפשרות הליך שיקומי עתידי בחסות שרות המבחן. לשיטת העורר, יש להורות על מעצרו באיזוק אלקטרוני וקיימת פסיקה התומכת בעמדתו.

6. המשיבה סומכת ידה על החלטת ביהמ"ש קמא וסבורה שאין מקום להתערב בה. לשיטת המשיבה, קיימת הבחנה ראייתית בין העורר לאחיו, אשר הצדיקה הגשת כתב אישום רק נגד העורר, שלא השכיל להפריך את "חזקת המקום" ביחס לנשק ולתחמושת שנמצאו בחדרו. המשיבה גורסת כי צדק ביהמ"ש קמא אף בכך שקבע כי המלצת התסקיר איננה עולה בקנה אחד עם תכנו. לשיטת המשיבה, לא קיים פגם בהחלטות ביהמ"ש קמא ולפיכך מן הראוי להותיר על כנו.

באת כוח המשיבה הגישה לעיון ביהמ"ש את תיק החקירה.

7. לאחר שעיינתי בהחלטות ביהמ"ש קמא, בתסקיר ובתיק החקירה, ושמעתי טיעוני הצדדים, לא מצאתי כי נפלה בהחלטות ביהמ"ש קמא שגגה המצדיקה התערבות, כל זאת נוכח הטעמים שיפורטו מטה;

א. חומרי החקירה שהוצגו בפני מבססים תשתית לכאורית להוכחת העבירות המיוחסות לעורר, כפי שפורט בהחלטת ביהמ"ש קמא מיום 18.4.22. שני כלי הנשק (רובה הציד והאקדח), אביזרים ותחמושת נמצאו במכתבה השייכת לעורר, בחדרו. יתרה מכך, טביעת אצבעו של העורר נמצאה על גבי חלק פנימי של מכסה קופסת תחמושת (מעתק 6, תצלום 4 בדו"ח מז"פ).

העורר התבקש למסור גרסה לגבי חדרו, מי ישן בו, היכן הוא נוהג לישון, מה יש בחדר ובחר לשמור על זכות השתיקה (אמרה מיום 28.2.22 ש' 119 ואילך). אף משהוטחו בעורר הממצאים, לרבות הימצאות טביעת אצבעו על קופסת תחמושת וגרסת אחיו מוסטפא, לפיה הספרייה בה נמצאו הנשקים שייכת לו, מילא פיו מים, אמר שאין לו מה להוסיף ושמר על זכות השתיקה (אמרת העורר מיום 6.3.22 ש' 23 ואילך). העורר אף מילא לשמור פרטים לגבי מכשיר הטלפון הנייד שלו וטען שאינו זוכר היכן שם אותו (אמרת העורר מיום 28.2.22 ש' 38 ואילך).

בניגוד לעורר, שכאמור למן תחילת החקירה סרב למסור גרסה, ולו ביחס לנושאים פשוטים לכאורה הנוגעים לאורחותיו ולחפצים בחדרו, אחיו מוסטפא מסר גרסה מפורטת, המתייחסת לכלל השאלות שהוצגו לו, לרבות הודאה בכך שספריה מסוימת, שבה נמצא פאוץ' עם מחסניות, שייכת לו (הודעת מוסטפא מיום 2.3.22 ש' 146). מוסטפא ציין איזו ספריה בחדר שייכת לו ואיזו שייכת לעורר והבהיר שהוא לא משתמש בספריה של העורר (שם, ש' 152-4). עוד מסר מוסטפא, משהוצגו לו תמונות מיקום מציאת הנשקים והתחמושת בחדר, כי אלו נתפשו בספריה השייכת לעורר ואינם שלו (שם ש' 213). לא למותר להוסיף, שמוסטפא טען כי המשפחה איננה מסוכסכת עם איש, כך ששלל אפשרות של החזקת נשק להגנה עצמית (הודעה מיום 6.3.22 10:45 ש' 5-52).

נוכח מארג הראיות, בדין בוצעה הבחנה בין העורר, שלא השכיל לסתור את "חזקת המקום" ושטביעת אצבעו נמצאה על חלק פנימי של קופסת תחמושת, לבין אחיו מוסטפא, כנגדו לא הוגש כתב אישום.

ב. נקודת המוצא בעבירות בנשק היא מעצר מאחורי סורג ובריח. נדמה כי הדברים נכונים ביתר שאת בימים אלו, בהם חדשות לבקרים מקפחים אזרחים חפים מפשע את חייהם, כתוצאה משימוש בנשק חם, המוחזק באופן לא חוקי.

סעיף 22ב(1) לחוק המעצרים קובע כי לא יורה בית משפט על מעצרו בפיקוח אלקטרוני של נאשם בעבירות נשק, אלא אם שוכנע כי באותו מקרה מתקיימים "טעמים מיוחדים שירשמו". לצד זאת, מובן שאין באמור כדי לגרוע מחובתו של בית המשפט לבחון אם ניתן להשיג את מטרת המעצר בדרך שפגיעתה בחירות הנאשם פחותה (בש"פ 488/21 **מדינת ישראל נ' עאסי** [פורסם בנבו] (25.1.2021); בש"פ 6491/18 **סרסור נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (13.9.2018)).

ג. בבש"פ 3265/16 **אחמד בדיר נ' מ"י** (5/5/16), קבע כב' השופט עמית:

"עבירה בנשק לפי סעיף 144 לחוק העונשין נמנית על עבירות הביטחון המנויות בסעיף 35(ב) לחוק המעצרים, ועל כן מקימה עילת מעצר סטטוטורית מכוח חזקת המסוכנות הקבועה בסעיף 21(א)(1)(ג)(2) לחוק המעצרים. המסוכנות הנובעת מעבירות נשק הינה ברורה ואין צורך להרחיב בה. כפי שכבר ציינתי בעניין אחר, "עבירות נשק ועילת המסוכנות הולכות יד ביד, והשגת מטרת המעצר על דרך של חלופה שמורה למקרים חריגים" (בש"פ 5518/13 אבו עראר נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (12.8.2013; וראו גם, למשל: בש"פ 8702/15 מדינת ישראל נ' אבו קטיש [פורסם בנבו] (24.12.2015); בש"פ 5874/10 מנצור נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (1.9.2010))."

יפים לענייננו, בכל הכבוד, הדברים שקבע ביהמ"ש העליון לאחרונה, מפי כב' השופט סולברג בבש"פ 79/22 **סלאמין נ' מ"י** (5.1.22):

"בעניין של עבירות נשק, אמרתי אך לאחרונה, כי "רעה חולה זו פוקדת את מדינתנו מזה זמן, והיא מזינה, דבר יום ביומו, את פעולות הטרור ואת עורקי הפשיעה החמורה, המסכנים את הציבור הישראלי, סכנת נפשות ממש, בכוח ובפועל. [...] לא זו אף זו, גל האלימות הגואה בתוככי המגזר הערבי, מצריך אף הוא מאיתנו להיענות לצו השעה, ולנקוט יד קשה כלפי מבצעי עבירות בנשק" (ע"פ 2733/20 אבו זיאד נ' מדינת ישראל, פסקה 16 (24.10.2021)). אכן, ענישה לחוד, ומעצר לחוד; "לא קרב זה אל זה" (שמות יד, כ). יחד עם זאת, חומרת המעשים שבכתב האישום נגד מחמד, משליכה מיניה וביה גם על חזקת המסוכנות הסטטוטורית הנשקפת ממנו, ומגביהה את הרף הקבוע לגבי אותם "טעמים מיוחדים" הדרושים להפרכת חזקת המסוכנות" (הדגשות שלי - ה.ר.ש.).

יוער, כי באותו עניין יוחסה לנאשם גם החזקת סמים, ברם הנשק והתחמושת אותם החזיק ואשר אליהם מתייחס ביהמ"ש העליון בהחלטתו, היו פחותים מאלו אותם החזיק לכאורה העורר שבנדון (בעניין סלאמין דובר בהחזקת אקדח חצי אוטומטי, שלוש מחסניות, שתי קתות רובה ושני נרתיקי אקדח).

ניתן להפנות בהקשר דנן אף להחלטת כב' השופט עמית בבש"פ 7776/21 חמזה אלכתנאני נ' מ"י (17.11.21), שם נדון עניינו של נאשם צעיר, נטול עבר פלילי, ממשפחה נורמטיבית, אשר במהלך פעילות משטרית נתפס במכנסיו אקדח טעון במחסנית. אותו נאשם מסר גרסה תמוהה בחקירה בנוגע לנסיבות החזקת הנשק. ביהמ"ש העליון דחה ערר על מעצרו של הנאשם, תוך שצוין כי דובר בעבירה בנשק, בהקשרה רב הנסתר על הגלוי וידועה החזקה בחוק לגבי עבירות נשק. נקבע כי חזקה זו מתעצמת בימים אלה לנוכח מלחמת החרמה בעבירות הנשק.

ד. העורר החזיק, לכאורה, בחדרו, בשני נשקים מסוגים שונים, לרבות אקדח חצי אוטומטי, ובתחמושת מגוונת הכוללת בחובה מחסניות, חלקי אקדח ו-308 כדורי תחמושת. העורר שמר על זכות השתיקה בחקירותיו בנוגע לנסיבות החזקת הנשקים והתחמושת, ואף כשהוטח בו שנמצאה טביעת אצבעו על אחת מקופסאות התחמושת, הכחיש באופן כללי וטען שאין לו מה להוסיף.

אכן, זכותו של נאשם לשמור על זכות השתיקה, ברם בחירה במתווה זה מקשה על סתירת חזקת המסוכנות בהקשרן של העבירות בנשק. גרסת העורר ביחס לעבירות המיוחסות לו חשובה על מנת להגדיר את מטרת החזקת הנשקים והתחמושת. ברי כי הדברים נכונים ביתר שאת עת עסקינן בהחזקת מספר כלי נשק ובהחזקת תחמושת בכמות נכבדה.

לפי ההלכה הפסוקה, בהיעדר גרסה ברורה מצד העורר ביחס לנסיבות ביצוע העבירות, לא ניתן לדרג את החזקת הנשקים והתחמושת בהתאם למטרת ההחזקה ולא ניתן לשלול החזקה למטרת ביצוע עבירות פליליות שונות (ראו בעניין זה למשל את בש"פ 5399/16 מ"י נ' יותם ג'רבי (8.7.16)).

בהחלטת כב' השופט עמית בבש"פ 1748/11 יחזקאל נ' מ"י (10.3.11) נקבעו בעניין זה הדברים הבאים:

"קשר נוסף בין השתיקה לבין עילת המסוכנות בהליך המעצר, נובע מכך ששתיקתו של החשוד (במעצר ימים) או הנאשם (במעצר עד תום ההליכים) מונעת את האפשרות "לדרג" את העבירה בהיררכיה של עבירות הנשק. בב"ש 625/82 אבו מוך נ' מדינת ישראל, פ"ד לז(3) 668, 671 (1982) סיווג בית המשפט את עבירות הנשק לפי חומרתן מן הכבד אל הקל: החל בעבירות נשק שנועדו לפגוע בבטחון המדינה או הציבור; דרך עבירות נשק לשם ביצוע עבירות

פליליות חמורות; החזקת נשק לעת מצוא לפעילות פלילית בעתיד; צבירת נשק על ידי קבוצה מסוימת במטרה לחזק את כוחה כנגד יריבותיה; הגנה עצמית או לצורך הגנה על ציבור או משפחה; החזקה לצורך ספורט, ציד או שעשוע; וכלה בהחזקה כמזכרת והחזקה ללא חידוש רישיון (ראו גם בש"פ 6065/10 מדינת ישראל נ' פאיד ([פורסם בנבו], 25.8.2010). מאחר ש"נשק ופשע הם אחים תאומים. החוטא בעבירות נשק מעורר חשד כבד באשר למטרת הנשק" (בש"פ 4850/08 אבו הניה נ' מדינת ישראל ([פורסם בנבו], 10.6.2008) (להלן: עניין הניה), החשוד או הנאשם יכולים לסתור את החשד לגבי מטרת הנשק, אך בשתיקתם הם מותירים את החשד בעינו".

ראו בעניין זה גם קביעת כב' השופט עמית בבש"פ 6159/21 **ראלי חדיגה נ' מ"י (13.9.2021)**, בדחותו ערר על מעצר בעניינו של נאשם בעבירות של ניסיון לסחר בנשק, לפיה:

" (העורר) שמר על זכות השתיקה ולא נתן הסבר לאותן התכתבויות והדבר נזקף לחובתו, הן במישור הראייתי והן במישור עילת המעצר".

ה. בשתיקתו, הותיר העורר את החשד הכבד שעלה ביחס להחזקת הנשקים והתחמושת, בעינו.

יתרה מזאת, בהקשר האמור, אכן קיים פער לא מוסבר בין התרשמות שרות המבחן בדבר התרופפות ביכולת להציג גבולות, בדבר קיומן של עמדות מקלות ביחס למעורבות בנשק, בדבר יכולת העורר להתנהל בהסתרה מול קרוביו ובדבר סיכון להישנות מעורבות העורר בתחום הנשק, לבין ההמלצה הסופית להסתפק במעצר בית בבית אוחותו של העורר.

עומדת בעינה אף התמיהה שצוינה ע"י ביהמ"ש קמא ביחס לחוסר מודעות אמו של העורר, ארוסתו, ואחותו לנשקים ולתחמושת אותם החזיק העורר בחדרו, בצורה שאינו מוסתרת מדי...

ביהמ"ש קמא התרשם באופן בלתי אמצעי מחלק מהמפקחים המוצעים ולא מצא שיש בהם כדי לאיין את המסוכנות הנשקפת מן העורר, לא מצאתי בסיס להתערב במסקנתו בעניין זה.

לא למותר להוסיף, כי הלכה היא שאישור קרובי משפחה כמפקחים בעבירות נשק, בעיקר עת מדובר בנשק שהוחבא בבית, מהווה חריג יוצא דופן (ראו למשל בש"פ 4830/18 **דרבאס נ' מ"י; בש"פ 5954/10 עבד אלכרים אלקאדר חמד נ' מ"י** (18.8.10) (פורסמו בנבו)).

עמדת ביהמ"ש קמא בעניינם של המפקחים המוצעים עולה, אם כן, בקנה אחד, עם הפסיקה הנוהגת.

ו. לא מצאתי ממש בטענות הנוגעות ל"אכיפה בררנית" או למחדלי חקירה. ברי כי המצב הראייתי הקיים ביחס לעורר אינו דומה או זהה לזה של אחיו או לזה של יתר בני המשפחה ודי בכך כדי להצדיק את ההבחנה ביניהם, לפחות לצרכי שאלת המעצר עד תום ההליכים. מקומן של ההשגות ביחס למחדלי החקירה, ככל שהתקיימו, להתברר במסגרת ההליך העיקרי.

ז. סוף דבר, על יסוד האמור עד כה, בדגש על כמות ומגוון כלי הנשק והתחמושת לצד מקום הימצאם בחדרו של העורר,

כמו גם התנהלות העורר בחקירה, לרבות שתיקתו ותגובותיו בנוגע לטלפון הנייד, לא מצאתי פגם במסקנת ביהמ"ש קמא, לפיה אין די בהמלצת שרות המבחן ובהיעדר עבר פלילי, על מנת לבסס טעמים מיוחדים, המצדיקים מעצרו של העורר באיזוק אלקטרוני, ולו במקום המרוחק ממקום מגוריו.

אעיר, כי עיינתי בהחלטה שנתנה **במ"ת 10862-12-21 בעניין אבו צאפי**, אליה הפנה ב"כ העורר, ברם לא מצאתי לגזור ממנה גזרה שווה. באותו עניין דובר בנשקים שנמצאו במקומות שונים במתחם משפחה גדול בהיקפו, תוך שביהמ"ש קבע חולשה ראייתית ביחס לחלק לא מבוטל מהנשקים וציין כי אין מדובר בנשק שנתפס בחדרם של הנאשמים (בניגוד לענייננו).

נוכח המפורט מעלה, הערר נדחה.

תיק החקירה יוחזר לידי הפרקליטות.

ניתנה היום, כ"ג סיוון תשפ"ב, 22 יוני 2022, בהעדר הצדדים.